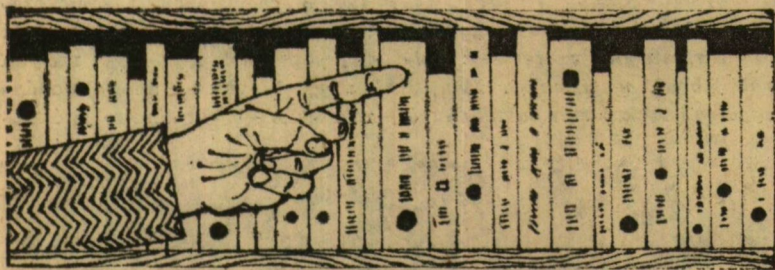

Tudományos ülések

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Körbonctani Intézete és a Halle-Wittenbergi Martin Luther Egyetem Körbonctani Intézete között fennálló barátsági szerződés keretében augusztus 31-én tudományos ülést rendezett a SZOTE tudományos üléseinek bizottsága és a Szegedi Akadémiai Bizottság a SZAB-székében. Az egész napos tanácskozáson a né-

met, illetve magyar tudósok tíz előadásban számoltak be legújabb kutatási eredményeikről. Másnap, szeptember 1-én, A. H. Bom, a rotterdami Erasmus Universiteit Thoraxcentrum klinikai és kísérleti echocardiographiás laboratóriumának kutatója tartott öt, filmvetítéssel egybekötött előadást kardiológiai témákról.

Még egyszer Adyról

A centenáriumi Ady-ünnepségekhez kapcsolódik a JATE Bölcsészettudományi Karának legújabb irodalomtörténeti actája, amely a karon februárban megtartott felolvasóülés anyagát tartalmazza. A kötet nyolc tanulmányának szerzői a II. számú Irodalomtörténeti Intézet munkatársai.

E nyolc tanulmány közül terjedelmét, átfogó igényét tekintve is kiemelkedik Csukás István *Ady nemzetiségzmélete* című írása. Sokoldalúan, gazdag példaanyaggal illusztrálva mutatja be azt az utat, amelyen a költő ellentmondásaitól sem mentes nemzetiségzmélete eljut a Magyarországon élő elnyomott népek összefogásának hirdetéséig.

Jelentős helyet kap a kötetben a hatás- illetve a kapcsolatkutatás. Ilyen tárgyú Papp István *Az Edgar Poe-i életérzés Ady Endre költészetében*, Baramyai Zsolt *Adalékok Ady és Csáth Géza kapcsolatához és Nacsády József Ady és az Arany-hagyomány* című írása. Utóbbi különösen érdekes, hiszen az irodalomtörténet-írás által kevésbé érintett témát dolgoz fel.

A kötet jelentős értéke Szigeti Lajos kiérlelt, alapos elemzése *Ady Kocsi-út az éjszakában* című verséről.

Vörös László tanulmánya (*Ady és Csinszka*) Robotos Imre sokat — és méltán — vitatott könyvet veszi elemzés alá, de nem mond le arról sem, hogy az immár többszörösen szétzúzott koncepció helyett újat, megalapozottabbat keressen.

Átfogó igényű Krajcok András *Harcok Ady irodalmi örökségéért* című írása, amely az Ady körül dúlt, személyes indulatokkal is telített viták társadalmi hátterét igyekszik megrajzolni.

Számos új gondolatot tartalmaz Iliá Mihály tanulmánya (*Egy Ady-motívum tanulságai*), amelyben az ős Kaján néhány motívumának, fejlődését vizsgálja, ezzel egyszersmind arra is választ talál, miért került e vers Ady korai költészetének centrumába.

Mindent egybevetve úgy érzem méltó ez az acta azok figyelmére is, akik a múlt évben megcsömöröltek a folyóiratokban, rádióban, tévében sokszor inkább csak Ady ürügyén helyet kapott ünneplésektől.

Futó György

Nyit a klub

Szeptember 15-től ismét nyitva lesz a JATE-klub. Szeptemberben csak napi öt órára, műsor nélkül. Nyitvatartás hétfőtől csütörtökig négy és kilenc között; pénteken, szombaton héttől éjjelig disco, vasárnap szünnap.

Klubigazolványok szeptember 18-tól válthatók a közművelődési titkárságon (központi épület, I. em. 12.), szombat kivételével naponta 10–13 óráig. Szükséges egy háromszor hármas fénykép, valamint érvényes diákigazolvány. A klub vezetősége emelni kívánja a programok számát és színvonalát, ezért idén többé kerülnek a belépők. A JATE-hallgatók negyven, a SZOTE és a főiskola hallgatói ötven forintot fizetnek egy félvre.

Ismerkedés

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Teleki Blanka Kollégiuma szeptember 9–11. között várta elsőéveseit.

A hivatalos tájékoztatók mellett könyvtárlátogatás, kirándulást, városnézést szerveztek a „golyáknak”. Az oktatókkal és a KISZ-vezetőség tagjaival ismerkedési esten találkozhattak a kollégium új elsős lakói.

Vezetőképzők

Felsőoktatási intézményeink KISZ-bizottságai az idén is rendezik felkészítő táboraikat.

A KISZ József Attila Tudományegyetemi bizottsága szeptember 6–9. között tartotta tanfolyamát. A rendezvényeken a résztvevők az egyetem állami és pártvezetésével találkoztak. Tájékoztatót kaptak az 1978/79-es mozzalmi év feladatairól, valamint élménybeszámolót hallhattak a VIT-ről hazaérkezett diákcsoport tagjaitól és az Usztyliimszkben dolgozott diákoktól.

A SZOTE KISZ-szervezet vezetőképzőjét Székkutatón rendezte szeptember 5–9-ig. A tábor tagjai szekciófoglalkozásokon és munkabizottsági üléseken informálódtak az előző évek tapasztalatairól, a munkatervekről, az aktuális KISZ-feladatokról.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola KISZ-bizottsága a megyei és a városi KISZ-bizottsággal közösen szervezte előkészítő programjait szeptember 7–12. között, az újszegedi KISZ-táborban. A hallgatók az új mozzalmi év feladatait különböző fórumokon és foglalkozásokon beszéltek meg.

(A vezetőképző táborkról, a tanév KISZ-es feladatairól bővebb tudósítást következő számunkban közlünk.)

A szegedi egyetem meghívására július 9–13. között városunkban vendégszerepelt az NSZK-beli Kleve város vegyeskara. Rövid itt-tartózkodásuk alatt a Dómban és a Konzervatórium koncerttermében léptek föl. A vegyeskar többek között Bach és Liszt oratóriumokkal aratott nagy sikert Fogadalmi templombeli hangversenyén. Szólistáik és zongoristáik Debussy, Sztravinszkij, Orff és Bartók művek megszólaltatásával bizonyították tehetségüket konzervatóriumi fellépésükön.

Zárt tárgyalás

Az Egyetemi Színpad új bemutatójáról

Padlóra lógó, óriási fekete búrájú lámpa. Alatta hosszpengéjű papírvágókés. Mindössze ennyi kell Arkosi Árpád rendezőnek, hogy Sartre darabjának — a *Zárt tárgyalásnak* — világát élénk varázsolja.

Igaz, mintha ez a világ kegyetlenebb lenne a sartréinál. Ez már nem képzelhető el egy vidéki szállóban, ez csak a Pokol lehet. Ettől eltekintve hű marad a rendezés Sartre tézisdramájához, s a dramaturgia is csak annyiban változik, amennyiben a helyszín.

Aztán megjelennek a szereplők — Sartre „válságai”. Elsőnek Garcin, a hős-gyáva, a bizonyítani akaró. Később jön Inez, a romlott, az erős. Utolsóként Estelle lép a színre, az ösztönlény. S kezdődik a játszma — egymás „gyilkolása”. Alaphelyzetük, hogy szabadok, hisz magányosak, s ez az egzisztencialistáknál a szabadság szülője. Szabadok hát, s mégsem boldogok. Sem itt lent, sem ott fent nem voltak azok.

Garcin, a hősnék induló, a bátorságát mindenki, de főleg maga előtt bizonyítani akaró polgár. Szenved elveitől, társadalmi elkötelezettsége válságba juttatja. Arkosi Árpád kiforrott eszközökkel, kiegyensúlyozott játékkal állítja élénk ezt a tépelődő, önmagát tisztázni akaró figurát.

Inez az egyetlen közöttük, aki már nem szánja önmagát, már nem védekezik. Tudja bűneit, de nem szabadulhat tőlük itt sem. Varga Katalin meglepő magabiztossággal alakítja ezt a lányt. Mozdulatai, mimikája, hangja úgy magával ragad, hogy már csak őt figyeljük a színen. Az est legjobbjai!

Rozkó Zsuzsanna Estelle néhol szintelen. A nőiségét mutogató, ösztöneitől vezérelt asszony megformálásában jó, de a gyöttrődő Estelle-lel már nem tud mit kezdeni.

A nézők körbe űlik a játéktekret, s talán a játékra is készek, mikor bezáródik mögöttük az ajtó. A rendező azonban nem akar, vagy nem tud élni ezzel a lehetőséggel. Ennek ellenére nem marad hiányérzetük az előadás után, hisz ez az új bemutató néhány feszült pillanatával, izgalmas mondanivalójával mindenkit lebilincsel.

Az Egyetemi Színpad ezzel a produkciójával méltán nyerte el az ideai kazincbarcikai amatőr színjátszó fesztivál nívódíját. S mi, szegediek, külön örülünk, hogy Arkosi Árpád éleszteni igyekszik egy már-már halottnak hitt egyetemi színjátszást.

G. R.

Kristó Gyula:

A rozgonyi csata

A könyv a magyar történelemnek a nagyközönség előtt talán kevésbé ismert, de sorsdöntő jelentőségű eseményét mutatja be. A Hernád menti Rozgonynál 1312. június 15-én lezajlott ütközet kimenetele határozta meg ugyanis a középkori magyar állam fejlődési irányát, a csatát követő mintegy száz évre nézve. Ebben az ütközetben a történelmi haladást képviselő királyi hatalom hadereje Károly Róbert vezetésével győzelmet aratott a fejlődést hátráltató tartományurak egyikének, Aba Amadé nádor fiainak serege fölött. A szerző nyomon követi Károly Róbert útját Nápolytól a magyar trón elfoglalására tett kísérletein keresztül a rozgonyi csatamezőig, s bemutatja az ország egyesítéséért folytatott küzdelmének főbb állomásait is. Károly Róbert és az Amadé fiak sorsának bemutatása után felvázolja az ország helyzetének további alakulását. Így pillantást vehetünk arra a fejlődésre, amelyet Károly Róbert ügyes politikája biztosított az országnak.

A kutató történész alapos felkészültségű munkája nyomán ismerjük meg egyrészt a tartományurak történelmi haladást gátló szerepét, páfordulásokban nem ritka, mindent a hatalom- és vagyonszerezésnek alárendelő magatartását, egymásban a szövetséget fel nem ismerő gondolkodását, másrészt pedig az anarchiával szemben fellépő Károly Róbert politikai célkitűzéseit. Részletes képet kapunk az egymással szembenálló két tábor társadalmi összetételéről, szövetségi bázisáról is. Ennek keretén belül rajzol világos képet a szerző a középkori magyar társadalmat átszövő hűbéri viszonyról, a fa-

miliaritásról. E munkából a szélesebb olvasóközönség számára is érthetővé válhat a familiaritásnak a Nyugat-Európában tisztább formában jelentkező hűbéri viszonytól való különbözősége, valamint annak szerepe a tartományuraság kialakulásában és létében.

A magyarországi tartományuraság történetének feldolgozásával történetírásunk mind ez ideig adós maradt. Számos korábbi mű jelzi, hogy Kristó Gyula, a JATE professzora szisztematikus munkával már hozzáfogott e bántó hiányosság felszámolásához. A *Csak Máté tartományúri hatalma* c. könyvében egyetlen magyarországi tartományuraság teljes történeti feldolgozásával fontos adatokat nyújtott a tartományuraság, mint rendszer általános problematikájához. A *rozgonyi csata* c. munkájában pedig egy újabb, a Csákokkal szoros kapcsolatban levő Aba Amadé nádor és fiai kiskirályságának történetével ismerteti meg az olvasót. Mindez azonban csak egy részét képezi a feudális széttagolódás problematikájának, amiről bővebben a szerző új, hamarosan megjelenő művében olvashatunk.

E logikusan felépített, népszerűsítő céllal megírt, gazdag illusztrációs anyaggal és jegyzetapparátussal ellátott, az Akadémiai Kiadó Sorsdöntő történelmi napok c. sorozatában megjelent munka, amely egy eddig a kutatók által meglehetősen elhanyagolt területre, a kora Anjoukorba vezet el minket, méltán nyerheti el az olvasóközönség tetszését.

P. L.

Takács István fotója

